

መጽሐፈ ዳንኤል - ቁጥር ሠላሳ ሰባት

የመጀመሪያውን እውነቶች መመለስ፣ የዊልያም ሚሊርን ሕልም እና በመጨረሻዎቹ ዘመናት የትንቢታዊ መነሳትን ማሳየት

Jeff Pippenger
2024-01-01

የዊልያም ሚሊር ሕልም በEarly Writings መጽሐፍ ውስጥ ተካትቶ ተቀምጦአል፤ ስለዚህም የእውነትን ቃል በትክክል ለመከፋፈል የሚሻ ተማሪ ሊፈጽመው የሚገባው ያው ትንቢታዊ ትንተናና ተግባራዊ አፈጻጸም ይመለከተዋል። ይህ ሕልም በዓመታት ውስጥ በFuture for America ብዙ ጊዜ ቀርቦአል፤ ነገር ግን እዚህ እኛ እርሱን በ1798 “በፍጻሜው ዘመን” የተከፈተው የ“እውቀት መጨመር” ጥናት ውስጥ እያስገባን ነው። ሕልሙ የተጨማሪውን እውቀት የወከለውን መልእክት ታሪክ ይመለከታል። በመጀመሪያውና በሦስተኛው መልእክ መልእክቶች እንቅስቃሴዎች መካከል ያለን ግንኙነት ያሳያል።

የዊልያም ሚሊር ሕልም ሥራውን ይለይታል፤ ሥራውም በጥንታዊቱ እስራኤል መጀመሪያ ዘመን በሙሴ ሥራ ተምሳሌት ተደርጎ ተገልጦ ነበር። በመጨረሻዎቹ ቀናት የሚሊር ሕልም ፍጻሜ ደግሞ፣ በጥንታዊቱ እስራኤል የመጨረሻ ቀናት በክርስቶስ ሥራ ተምሳሌት ተደርጎ ተገልጦ ነበር። ክርስቶስ በጥንታዊቱ እስራኤል ፍጻሜ ዘመን ያከናወነው ሥራ፣ ክርስቶስ በመንፈሳዊቱ እስራኤል የመጨረሻ ቀናት የሚያከናውነውን ሥራ ይወክላል። በሚሊር ሕልም ውስጥ፣ በመጨረሻዎቹ ቀናት የሚከናወነው ሥራ “የአፈር ብሩሽ ሰው” በሚባለው እንደሚፈጸም ተወክሎ ቀርቧል። የሚሊርን ሕልም በመጨረሻዎቹ ቀናት የእኩለ ሌሊት ጩኸት ፍጻሜ የሚተነብይ መሆኑን ማስተዋል አስፈላጊ ነው። እንዲሁም፣ ለጥንታዊቱ እስራኤል በመጨረሻ ቀናታቸው የክርስቶስ ሥራ፣ በሚሊር ሕልም ውስጥ ያለውን “የአፈር ብሩሽ ሰው” ሥራ እንደ ተምሳሌት እንደሚያመለክት መገንዘብ ደግሞ አስፈላጊ ነው።

ለማስተዋል አስፈላጊ የሆነ ክርስቶስ ሥራ አንዱ ክፍል ይህ ነው፤ እርሱ ከሙሴ ዘመን ጀምሮ ተቀብረው የነበሩትን እውነቶች ብቻ አልፏቸውም፤ ክርስቶስ በተመሳሳይ ጊዜ እነዚያን የመጀመሪያ እውነቶች አገልግቶአቸውም። ይህን በማድረጉም፣ በመጨረሻዎቹ ቀናት የእግዚአብሔር ሕዝብ የMillerን ሕልም በሚፈጽሙበት ጊዜ፣ በMiller ሥራ አማካይነት የተመሠረቱት እውነቶች ከመጀመሪያው አስተዋልዎቻቸው በላይ እንደሚስፋፉ ምሳሌ አቆሙ።

“በአዳኙ ዘመን አይሁድ እውነት የሆኑትን እጅግ ውድ እንቁዎች በባህልና በተረት ፍርስራሽ እንዲሁ ሸፍነውአቸው ነበርና፣ እውነተኛውን ከሐሰተኛው መለየት የማይቻል ሆኖ ነበር። አዳኙ የመጣው የ迷信ን ፍርስራሽና ለረጅም ጊዜ የተጠበቁ ስህተቶችን ለማስወገድ፣ የእግዚአብሔርም ቃል እንቁዎችን በእውነት አቀማመጥ ውስጥ ለማኖር ነበር። አዳኙ አሁን ወደ እኛ ቢመጣ፣ እንደ አይሁድ ወደ እነርሱ እንደመጣው፣ ምን ያደርግ ነበር? የባህልና የሥርዓት ፍርስራሽን በማስወገድ ተመሳሳይ ሥራ ማከናወን ይገባው ነበር። አይሁድ ይህን ሥራ በሠራ ጊዜ እጅግ ተረብሸው ነበር። የእግዚአብሔርን መጀመሪያ እውነት ከዓይናቸው አጥፍተው ነበር፤ ክርስቶስ ግን እንደገና ለእይታ አቀረበው። የእኛ ሥራ ደግሞ የእግዚአብሔርን ውድ እውነቶች ከ迷信ና ከስህተት ነፃ ማድረግ ነው። በወንጌል ውስጥ ምንኛ ታላቅ ሥራ ለእኛ ተሰጥቶአል!” Review and Herald, June 4, 1889.

ዛሬ የቆሻሻ መጥረጊያው ሰው (ክርስቶስ) በአይሁድ ዘመን የይሁዳ ነገድ አንበሳ (ክርስቶስ) እንዳከናወነው፣ “የባህልና የሥርዓት ቆሻሻን በማስወገድ ተመሳሳይ ሥራ” እያከናወነ ነው። በሚሊር ሕልም ውስጥ፣ በእግዚአብሔር ቃል ሣጥን ውስጥ ፍጹም ሥርዓት ተደርጎ የተቀመጠው የእውነት ውድ እንቁዎች በቆሻሻና በሐሰተኛ እንቁዎች ተሸፍነው ሆኑ። እነዚያ እንቁዎች ከቆሻሻው ውስጥ ወጥተው በመጨረሻዎቹ ዘመናት

የእኩል ሌሊት ጩኸት ወቅት ወደ ታላቁ የእግዚአብሔር ቃል ሣጥን እንደገና ሊመለሱ ነበር፤ ምክንያቱም ሚሊር በታላቁ ሣጥን ውስጥ የተመለሱትን እንቁዎች በተመለከተ ጊዜ “ከታላቅ ደስታ የተነሣ ጩኸት፣ እናም ያ ጩኸት አስነቃው።” የሚለር ሕልም በ1847 ሆነ፤ ከመጀመሪያው መልአክ የእኩል ሌሊት ጩኸት ከሆነ ከሦስት ዓመት በኋላ፤ ስለዚህ በሕልሙ ውስጥ መነቃቱ የመጨረሻዎቹ ዘመናት የእኩል ሌሊት ጩኸት ነው። ያ የእኩል ሌሊት ጩኸት፣ ከጥልቁ ጉድጓድ የወጣው አውሬ ገድሎአቸው በመንገዱም ላይ ሦስት ቀን ተኩል ሞተው የነበሩት፤ እስኪጣመሩና ከዚያም በደረቁ ሙታን አጥንቶች ሸለቆ ውስጥ ሕይወት እስኪሰጣቸው እና ከዚያም እንደ ዓላማ እስኪነሡ ድረስ፣ በሁለቱ ምስክሮች ይታወቃል። የሚሊር ሕልም በዚያ መንገድ ላይ፣ እና እርሱ “ክፍሉ” ብሎ በሚለየው በዚያው ሸለቆ ውስጥ ይፈጸማል።

በሚሊርውያን ታሪክ ውስጥ፣ ጌታ ሚሊርን የአድቤንቲዝምን መሠረታዊ እውነቶች ለመመስረት ተጠቅሞበታል፤ ነገር ግን ሕልሙ ከጊዜ በኋላ እነዚህ እውነቶች እንደሚቀበሩ አመለከተ። ይህ የልማድና የወግ ቆሻሻ ማጽዳት ተብሎ የሚገለጸው ሁኔታ ክርስቶስ በጥንታዊቷ እስራኤል መጨረሻ ላይ ያከናወነው ነበር፤ እንዲሁም በዚህ ማድረግ የዊልያም ሚሊርን ሕልም የመጨረሻ ፍጻሜ አስቀድሞ በምሳሌ አሳየ።

አይሁድ “የእግዚአብሔርን የመጀመሪያ እውነት” ከዓይናቸው አስወግደው ነበር፤ ነገር ግን ክርስቶስ “ዳግመኛ እንዲታይ አደረገው።” ሥራውንም “የእኛ ሥራ” ብሎ ለየው። ሥራችን “ውድ የሆኑትን የእግዚአብሔር እውነቶች ከእምነት ባዕድነትና ከስህተት ነጻ ማውጣት” ነው። የዊልያም ሚሊር ሕልም የመጀመሪያዎቹን እውነቶች መግኘት፣ ማቅረብና መቃወም፣ እንዲሁም መመለስን ያሳያል። የመመለስን ሥራ ለመፈጸም ክርስቶስ እውነትን “በእውነት መዋቅር” ውስጥ አኖረ። ለዊልያም ሚሊር “የእውነት መዋቅር” ማለት ስለ ሁለቱ አጥፊ ኃይሎች፣ ማለትም ጣጥታዊነትና ጳጳሳዊነት ያለው ግንዛቤው ነበር። በመጨረሻዎቹ ቀናት “የእውነት መዋቅር” ዘንድ፣ አውሬው፣ እና ሐሰተኛው ነቢይ የሆኑት ሦስቱ አጥፊ ኃይሎች ናቸው።

“ክርስቶስ እውነተኛውን ሃይማኖት ለማሳየት እና የሰዎችን ልብና ተግባር ሊገዙ የሚገቡትን መርሆች ከፍ ለማድረግ ወደ ዓለም በመጣ ጊዜ፣ ሐሰት ብዙ ብርሃን ተቀብለው በነበሩት ላይ እስከዚያ ድረስ ጥልቅ ሥር አስገብቶ ነበርና ከእንግዲህ ወዲህ ብርሃኑን አያስተውሉም ነበር፤ ለእውነትም ልማዳቸውን ለመተው ፈቃደኝነት አልነበራቸውም። የሰማይን አስተማሪ አልተቀበሉም፤ የገዛ ልማዶቻቸውንና ፈጠራዎቻቸውን ለመያዝ ሲሉ የክብርን ጌታ ሰቀሉት። ይህ በጣም ያው መንፈስ ዛሬም በዓለም ውስጥ ተገልጦ ይታያል። ሰዎች ልማዶቻቸው እንዳይናወጡ እና አዲስ የነገሮች ሥርዓት እንዳይገባ ስለሚፈሩ እውነትን ለመመርመር አይወዱም። በሰው ዘንድ ስህተት ውስጥ የመውደቅ ዘወትር ያለ ዝንባሌ አለ፤ እንዲሁም ሰዎች ሰብዓዊ ሐሳቦችንና እውቀትን እጅግ ከፍ ለማድረግ በተፈጥሮ ዝንባሌ አላቸው፣ መለኮታዊውና ዘላለማዊው ግን አይታወቅም ወይም አይከበርም።” Counsels on Sabbath School Work, 47.

ክርስቶስ ዛሬ ወደ ዓለም ቢመጣ፣ ሰብአዊ ሐሳቦችንና እውቀትን ከፍ ከፍ የሚያደርግ፣ ባህልን በእውነት ስፍራ ያኖረውን “ያው መንፈስ” ያገኝ ነበር። በሚሊር ሕልም፣ በመጨረሻዎቹ ቀናት፣ ክርስቶስ ያንኑ ሥራ ለመፈጸም እንደ የትቢያ መጥረጊያ ሰው ሆኖ ይመጣል። እንደ የትቢያ መጥረጊያ ሰው የሚያከናውነው ሥራ ሲፈጸም፣ በሚሊር የተወከሉት ሁለቱ ምስክሮች በታላቁ ጩኸት ድምፅ ሲነቁ፣ የመጀመሪያዎቹ እንቁዎች ከፀሐይ አሥር እጥፍ የበለጠ ያበራሉ።

ለሚሊር የተሰጠው የእውነት መዋቅር የሁለት አጥፊ ኃይሎች ትንቢታዊ አወቃቀር ነበር፤ ለFuture for America የተሰጠውም የእውነት መዋቅር የሦስት አጥፊ ኃይሎች ትንቢታዊ አወቃቀር ነው። ከሣጥኑ ጋር ተያይዞ የነበረው “ቁልፍ” ለሚሊር ተፈትቶ የተሰጠውን፣ ከዚያም ለFuture for America የተሰጠውን ልዩ የሥነ-መርህ አቀራረብ ይወክላል።

በክርስቶስ ዘመን የእውቀት ቁልፍ በእነዚያ በብሉይ ኪዳን መጻሕፍት ውስጥ ያለውን የጥበብ መዝገብ ቤት ለመክፈት ሊይዙት የነበረባቸው ሰዎች ተወስዶ ነበር። ረቢዎችና መምህራን የሰማይ መንግሥትን ከድሆችና ከተጨነቁት ፊት እንደ ተዘጋ አድርገው ነበር። እነርሱንም እንዲጠፉ ተውላቸው። ክርስቶስ በንግግሮቹ ውስጥ አእምሮአቸውን እንዳያደናግር ብሎ ብዙ ነገሮችን በአንድ ጊዜ በፊታቸው አላቀረበም። እያንዳንዱን ነጥብ ግልጽና ለየት አድርጎ አቀረበ። በትንቢቶች ውስጥ ያሉ የቀድሞ እና የሚታወቁ እውነቶችን መድገም ሐሳቦችን ለማስረጽ ለዓለማዊ የሚያገለግል ከሆነ አልናቀውም።

“ክርስቶስ የቀድሞት ሁሉ ውድ የእውነት እንቁዎች ምንጭ ነበረ። በጠላት ሥራ እነዚህ እውነቶች ከተገቢው ስፍራቸው ተነቅለው ነበር። ከእውነተኛው ቦታቸው ተለይተው በስህተት አወቃቀር ውስጥ ተቀምጠው ነበር። የክርስቶስ ሥራ እነዚህን ውድ እንቁዎች በእውነት አወቃቀር ውስጥ እንደ ገና ማስተካከልና ማቋቋም ነበር። ዓለምን ለመባረክ በራሱ የተሰጡ የእውነት መርሆች በሰይጣን አገልግሎት ተቀብረው እንደ ጠፉም የሚመስሉ ሆነው ነበር። ክርስቶስ ከስህተት ፍርስራሽ ውስጥ አውጥቶ አዳናቸው፣ አዲስና ሕያው ኃይል ሰጣቸው፣ እንደ ውድ ጌጦች እንዲያበሩና ለዘላለም ጸንተው እንዲቆሙ አዘዛቸው።”

“ክርስቶስ ራሱ ከእነዚህ ከድሮ እውነቶች ማንኛውንም እንኳ ሳይበደር እጅግ ትንሽ ክፍል ሳይወስድ ሊጠቀምባቸው ይችላል ነበር፤ ሁሉንም እርሱ ራሱ ነበር ያስነሣቸው። እርሱ እነርሱን በየትውልዱ አእምሮና ሐሳብ ውስጥ አኖራቸው ነበር፤ ወደ ዓለማችንም በመጣ ጊዜ ሙታን ሆነው የነበሩትን እውነቶች እንደ ገና አስተካክሎ ሕይወት ሰጣቸው፣ ለወደፊት ትውልዶች ጥቅም ይበልጥ ኃይለኛ አድርጎ አቀረባቸው። እውነቶቹን ከፍርስራሹ አውጥቶ እንደ ገና ለዓለም ከመጀመሪያ ትኩስነታቸውና ኃይላቸው የሚበልጥ ትኩስነትና ኃይል እየሰጠ የሚያቀርባቸው ሥልጣን የነበረው ኢየሱስ ክርስቶስ ነበር።” Manuscript Releases, volume 13, 240, 241.

ከመጨረሻው ክፍል ውስጥ ልብ የሚስብ ነገር ማስተዋል ይቻላል፤ ክርስቶስ በጥንታዊቱ እስራኤል መጨረሻ የተጠቀመበት ቁልፍ ብሉይ ኪዳንን ለመክፈት እንደነበረ ነው። የሚለር ሥነ-ዘዴ ቁልፍ የብሉይና የአዲስ ኪዳናትን ሣጥን ከፈተ፤ ነገር ግን በመጨረሻዎቹ ቀኖች፣ በሕልሙ መደምደሚያ ላይ፣ ሣጥኑ የበለጠ ትልቅ ነው። በመጨረሻዎቹ ቀኖች ያለው የሥነ-ዘዴ ቁልፍ ብሉይና አዲስ ኪዳናትን ብቻ ሳይሆን የትንቢትን መንፈስ ደግሞ ይከፍታል። የይሁዳ ነገድ አንበሳ የሆነው፣ የሚለር ሕልም ውስጥ በአባራ መጥረጊያ ሰው የተመሰለው፣ ከምሕረት ዘመን መዘጋት በፊት በቅርቡ የኢየሱስ ክርስቶስን ራዕይ መታተም መፍታት ያከናውናል። እህት ዋይት የአባራ መጥረጊያው ሰው ሥራ የሚፈጸመው ከምሕረት ዘመን መዘጋት በፊት በቅርቡ እንደሆነ ትገልጻለች።

“ጌታ ጥር 26 ላይ ራዕይ ሰጠኝ፤ እርሱንም እናገራለሁ። ከእግዚአብሔር ሕዝብ አንዳንዶች ደንዝዘውና ዝምተኞች እንደነበሩ፣ ግማሽ ነቅተው ብቻ እንዳሉ፣ እኛም አሁን የምንኖርበትን ዘመን እንዳልተገነዘቡ አየሁ፤ እናም ‘የቆሻሻ ብሩሽ’ ያለው ‘ሰው’ እንደገባ፣ ከእነርሱም አንዳንዶች በመጥረግ እንዲወሰዱ በአደጋ ላይ እንዳሉ አየሁ። እነርሱን እንዲያድናቸው፣ ጥቂት ጊዜ እንዲቆጥብላቸው፣ ከዘላለም በኋላ የሚዘገይ ከመሆኑ በፊት እንዲዘጋጁ እንዲችሉ፣ አስፈሪ አደጋቸውንም እንዲያዩ ኢየሱስን በልመና ለመንሁት። መልአኩም፣ ‘ጥፋት እንደ ኃይለኛ ዐውሎ ነፋስ እየመጣ ነው’ አለ። ይህን ዓለም የሚወዱትን፣ ከንብረታቸውም ጋር የተጣበቁትን፣ ከእነርሱም ተለይተው ለመቆረጥና መንገዳቸውን ላይ ያሉትን መልእክተኞች ለማፋጠን እነዚያን ንብረቶች ለመሠዋት ፈቃደኞች ያልነበሩትን፣ በመንፈሳዊ ምግብ እጥረት ምክንያት እየጠፉ ያሉትን የተራቡ በጎች ለመመገብ፣ መልአኩ እንዲራራላቸውና እንዲያድናቸው ለመንሁት።”

“አሁን ያለው እውነት በማጣት ምስኪን ነፍሳት ሲሞቱ፣ እውነቱን እንደሚያምኑ የሚናገሩ አንዳንዶችም የእግዚአብሔርን ሥራ ለማስቀጠል የሚያስፈልገውን መንገድ በመከልከል እነርሱን እንዲሞቱ ሲያደርጉ ባየሁ ጊዜ፣ ያ ትዕይንት እጅግ የሚያሳዝን ነበር፣ መልአኩም ከእኔ እንዲያስወግደው

ለመንሁት። የእግዚአብሔር ሥራ ከንብረታቸው አንዳንዱን በሚጠይቅበት ጊዜ፣ ወደ ኢየሱስ እንደመጣው ጎበዝ ወጣት [ማቴዎስ 19:16-22.] በሐዘን እንደሚመለሱ አየሁ፤ እንዲሁም በቅርቡ የሚፈስሰው መቅሠፍት አልፎ ንብረታቸውን ሁሉ እንደሚጠርግ አየሁ፤ ከዚያም ምድራዊ ንብረትን ለመሥዋዕት ማቅረብና በሰማይ መዝገብ ለራሳቸው ለማከማቸት እጅግ ዘግይቶ ይሆናል።” Review and Herald, April 1, 1850.

“የሚጎርፈው መቅሠፍት” በቅርቡ የሚመጣው የእሑድ ሕግ ምልክት ነው፤ በሚለርም ሕልም ውስጥ የቆሻሻ መጥረጊያው ሰው የሚያከናውነው ሥራ የምሕረት ዘመን ከመዘጋቱ ጥቂት ቀደም ብሎ ይፈጸማል። ክፍሉን ካደዳ በኋላ ዕንቁዎችን መልሶ ወደ ታላቁ ሣጥን ይጥላቸዋል፤ እነርሱም ከፀሐይ አሥር እጥፍ ይልቅ ይበራሉ። ዳንኤልና ሦስቱ የተከበሩ ሰዎች ከሌሎቹ አሥር እጥፍ ይልቅ የተሻሉ ሆነው ተገኙ።

ንጉሡ እነርሱን እንዲያስገባቸው ያለው ዘመን መጨረሻ በደረሰ ጊዜ፣ የጃንደረቦቹ አለቃ በናቡከደነፆር ፊት አስገባቸው። ንጉሡም ከእነርሱ ጋር ተነጋገረ፤ በሁሉም መካከላቸውም እንደ ዳንኤል፣ አናንያ፣ ሚሳኤል፣ እና አዛርያ ያለ ማንም አልተገኘም፤ ስለዚህም በንጉሡ ፊት ቆሙ። ንጉሡም ስለ ጥበብና ማስተዋል በጠየቃቸው ነገር ሁሉ፣ በመንግሥቱ ሁሉ ውስጥ ካሉት ከአስማተኞችና ከከዋክብት ቆጣሪዎች ሁሉ አሥር እጥፍ ይሻሉ መሆናቸውን አገኙ። ዳንኤል 1:18-20።

“የዘመናት መጨረሻ” ለዳንኤል ናቡከደነፆር ፍርድ ያሳለፈበትን የፈተና መለኪያ ይወክል ነበር፤ ያም ፈተና በመጨረሻዎቹ ቀናት ያለውን የእሑድ ሕግ ይመስላል። የመጀመሪያዎቹ መሠረታዊ እውነቶች በመጨረሻዎቹ ቀናት እንደገና ሲመለሱ ከመጀመሪያ ጊዜ ተለይተው ሲታወቁበት ጊዜ ይልቅ አሥር እጥፍ የበለጠ ያበራሉ። እውነቶቹም፣ በመጨረሻዎቹም ቀናት እነዚያን እውነቶች የሚያስተውሉ ጥበቦች፣ የእኩለ ሌሊት ጩኸት ድግግሞሽ በሆነው በኋለኛው ዝናብ ዘመን አሥር እጥፍ የበለጠ ያበራሉ።

“የጌታን ምጽአት እጅግ ሩቅ አድርጋችሁ ታይታላችሁ። የኋለኛው ዝናብ እንደ [በድንገት እንደሚመጣ] የእኩለ ሌሊት ጩኸት እየመጣ እንደ ነበረ አየሁ። በኃይልም አሥር እጥፍ ይበልጥ ነበር።” Spalding and Magan, 5.

የመጀመሪያው እውነቶች መመለስ በኋለኛው ዝናብ ዘዴ የሆነው “line upon line” በመተግበር ይፈጸማል። ከተመለሱ በኋላ፣ የመጀመሪያው እውነቶች ሚሊር ለመጀመሪያ ጊዜ በተመለከታቸው ጊዜ ከነበሩት ይልቅ “ten times” የበለጠ ብርሃን ያበራሉ። የመጀመሪያውን እውነቶች ለመመለስ የዘዴውን ቁልፍ የሚጠቀሙ ጥበቦች፣ የባቢሎንን ዘዴ ከሚበሉት ይልቅ “ten times” የተሻለ ተሞክሮ ያገኛሉ። በቆሻሻ መጥረጊያው ሰው የሚጠረጉት እነዚያ ናቸው፤ እነርሱም የመጀመሪያውን እውነት ሸፍነው ከቆዩት ባህሎችና ልማዶች ጋር የተቆራኙ ሆነው፣ ከተጣበቁባቸው የባህልና የልማድ ስሕተቶች ጋር አብረው የሚነጹ ናቸው።

የሐሰት ትምህርት ጣዖት ነው።

“ሰዎች እውነትን ሲክዱ፣ የእውነቱን መገኛ ደግሞ ይክዳሉ። በእግዚአብሔር ሕግ ላይ በእግር ሲረግጡ፣ የሕጉን ሰጪ ሥልጣን ይክዳሉ። ከእንጨት ወይም ከድንጋይ ጣዖት እንደሚሠራ ሁሉ፣ ከሐሰተኛ ትምህርቶችና ንድፈ ሐሳቦች ጣዖት ማድረግ እንዲሁ ቀላል ነው።” The Great Controversy, 584.

በመሬት ላይ ሚጥር ብሩሽ የሚጠቀም ሰው ወለሉን ሲጠርግ የሚፈጽመውን ነገር እውነት በግልጽ የሚያገለግል፣ ለኤፍሬም የተነገረው እና የኤፍሬምን የምሕረት ጊዜ ፍጻሜ ያመለከተው የፍርድ ቃል ነው።

ኤፍሬም ከጣዖታት ጋር ተባብሮአል፤ ተወው። ሆሴዕ 4:17።

እንደ ዳንኤልና ሦስቱ ታማኞች በምሳሌ የታየው፣ ሰው የሚበላው ይሆናል። እህት ዋይት “ደንቆሮና ዝምተኛ” በነበሩት ላይ ያሳየችው ጭንቀት ከዝግጅታቸው እጥረት ጋር፣ እንዲሁም “present truth” ያለውን

አስፈላጊነት ለመለየት ከችሎታቸው እጥረት ጋር የተያያዘ ነበር። ጭንቀቷ በዘመኑ ለነበሩት ጥቃቅን ክርክር የሚያበዙ አይሁድ ክርስቶስ ያሳየው እንክብካቤ መግለጫ ነበር፤ እነርሱም የመጀመሪያዎቹን እውነቶች ፈጽሞ ከዓይናቸው አስወግደው ነበር። የሚለር ሕልም በጥንታዊቱ ቃል በቃል እስራኤል የተመሰለችውን ዘመናዊቱን መንፈሳዊ እስራኤል መጨረሻ ይለያል።

“ጸሕፍት እና ፈሪሳውያን መጽሐፍ ቅዱሳትን እንዲተረጉሙ ይናገሩ ነበር፤ ነገር ግን በራሳቸው አሳብና በባህላቸው መሠረት ይተረጉሙአቸው ነበር። ልማዳቸውና መርሆቻቸው ከጊዜ ወደ ጊዜ የበለጠ ጭንቅ የሚጫኑ ሆኑ። በመንፈሳዊ ትርጉሙ ውስጥ ቅዱሱ ቃል ለሕዝቡ እንደ የታተመ መጽሐፍ፣ ከእውቀታቸው የተዘጋ ሆኖ ሆነባቸው።” Signs of the Times, May 17, 1905.

ከ1863 ጀምሮ በላኦኔቅያዊ አድቤንቲዝም ላይ እየጨመረ የሚሄድ ጨለማ ተቀምጦአል፤ መጽሐፍ ቅዱስና የትንቢት መንፈስም ለእነርሱ እንደ ታተመ መጽሐፍ ሆኖባቸዋል። የምሕረት ጊዜ ከመዘጋቱ በፊት በቅርቡ የሚመጣው የእሁድ ሕግ ላይ፣ የልማድና የባህል ጣዖቶቻቸውን መተው የማይፈቅዱ ሰዎች ተጠርገው እስኪወገዱ ድረስ የሚያደርስ ባለሦስት ደረጃ የፈተና ሂደት የሚያመጣው የኢየሱስ ክርስቶስ ራእይ ይፈታል።

“እኛ ወሰን የሌለው ቤዛ አለን፣ እናም በእግዚአብሔር ቃል ውስጥ ስለዚህ የሚመሰክሩ የእውነት እንቁዎች እጅግ ውድ ናቸው። ነገር ግን እነዚህ ውድ እንቁዎች ከባህልና ከኑፋቄዎች የተሠራ ብዙ ቆሻሻ በታች ተቀብረዋል፤ ይህንንም ሰይጣን ራሱ ፈጥሮታል። የእርሱ ሴራዎች በክርስቶስ የሚያምኑትን ሰዎች ዘንድ የክርስቶስን ዋጋ እንዲጨልሙ በሰው አእምሮ ላይ በእንግዳ ኃይል እየሠሩ ናቸው። የእግዚአብሔርና የሰው ጠላት የክርስቶስ ተከታዮች ነን ብለው በሚናገሩት ላይ እንደ ምትሐት አውሮጳቸዋል፤ ስለዚህም ስለ ብዙዎች፣ ‘የመጎብኘታቸውን ጊዜ አለውቁም’ ሊባል ይችላል።” Review and Herald, August 16, 1898.

የሚለር ሕልም “የመጀመሪያዎቹ እውነቶች” የተመሠረቱበትን ታሪክ፣ ቀጥሎም የተጣሉበትን፣ ከዚያም በመጨረሻ እንደገና የተመለሱበትን ያሳያል። የምሕረት ዘመን ከመዘጋቱ ጥቂት ቀደም ብሎ “የአፈር መጥረጊያው ሰው” በትዕይንቱ ውስጥ ይገባል፤ የመጀመሪያዎቹንም እውነቶች እንደገና ያቋቁማል፣ “አሥር እጥፍ” ይበልጥ ያበራቸውማል። ይህም የሚፈጸመው በ“እኩለ ሌሊት ጩኸት” ታሪክ ውስጥ ነው፤ ይህም በእሁድ ሕግ ጊዜ የሦስተኛውን መልአክ ታላቅ ጩኸት ይቀድማል። እኩለ ሌሊት ጩኸቱ በሚለራዊያን ታሪክ ውስጥ የመርማሪ ፍርድ መከፈትን እንደቀደመው ሁሉ፣ ከእሁድ ሕግ በፊት ድንግልናቱን ያነቃቃል እና ይለያቸዋል። ጌጦቹ ወደ ታላቁ፣ ወደ ተመለሰው ቅርጫት በኋላ በተመለሱ ጊዜ፣ እጅግ ዘግይቶአል፤ ምክንያቱም ያ ክስተት የሚፈጸመው ወለሉ ፈጽሞ ከተጠረገ በኋላ “በኋላ” ስለሆነ ነው።

“የስህተት ትቢያና ቆሻሻ እውነት የሆኑትን ውድ ዕንቁዎች ቀብሯቸዋል፤ ነገር ግን የጌታ ሠራተኞች እነዚህን ሀብቶች ሊገልጡ ይችላሉ፣ እንዲሁም ሺህዎች በደስታና በአክብሮት ይመለከቷቸዋል። የእግዚአብሔር መላእክት በትሑት ሠራተኛው ጎን ይሆናሉ፣ ጸጋንና መለኮታዊ ብርሃንንም ይሰጡታል፤ ሺህዎችም ከዳዊት ጋር፣ ‘ከሕግህ የሚያስደንቁ ነገሮችን እመለከት ዘንድ ዓይኖቼን ክፈት’ ብለው እንዲጸልዩ ይመራሉ። ለዘመናት ያልታዩና ያልተከበሩ እውነቶች ከተብራሩት የእግዚአብሔር ቅዱስ ቃል ገጾች ውስጥ በድምቀት ይፈነጥቃሉ። እውነትን የሰሙ፣ የከለከሉ፣ በእግራቸውም የረገጡ ቤተ ክርስቲያናት በአጠቃላይ ከዚህ የበለጠ ክፉ ያደርጋሉ፤ ነገር ግን ‘ጠቢባን’፣ እነዚያ ቅን የሆኑት፣ ያስተውላሉ። መጽሐፍ ተከፍቷል፣ የእግዚአብሔርም ቃላት ፈቃዱን ለማወቅ ወደሚሹ ልቦች ይደርሳሉ። ከሰስተኛው መልአክ ጋር የሚተባበረው ከሰማይ መልአክ በታላቅ ጩኸት ሲጮኽ፣ ለዘመናት ዓለምን ይዘ ከነበረው ድንዛዜ ሺህዎች ይነቃሉ፣ የእውነትንም ውበትና ዋጋ ያያሉ።” Review and Herald, December 15, 1885.

ከዚያ የሚነቁት “ሺህዎች” ገና በባቢሎን ውስጥ ያሉትን የእግዚአብሔር ሌላ መንጋ ይወክላሉ፤ ምክንያቱም “ታላቁ ጩኸት” በእሁድ ሕግ ጊዜ ይጀምራል። “የቆሻሻ ብሩሽ ሰው” ሥራ ከሴፕቴምበር 11, 2001 ጀምሮ

በሂደት ላይ ነበር፣ ከዚያም ይልቅ ከጁላይ 2023 ጀምሮ እጅግ የበለጠ ሆኗል።

ሐዋርያው እንዲህ ይላል፡- “ቅዱሳን መጻሕፍት ሁሉ በእግዚአብሔር መንፈስ የተነፈሱ ናቸው፡፡ ለትምህርትም፡፡ ለመገሰምም፡፡ ለማረምም፡፡ በጽድቅም ለማስተማር ይጠቅማሉ፤ ይህም የእግዚአብሔር ሰው ፍጹም እንዲሆን፡፡ ለመልካም ሥራ ሁሉ ፈጽሞ የተዘጋጀ እንዲሆን ነው።” መጽሐፍ ቅዱስ ራሱን በራሱ የሚተረጎም ነው። አንድ ክፍል ሌሎች ክፍሎችን የሚከፍት ቁልፍ መሆኑ ይረጋገጣል፤ በዚህም መንገድ በቃሉ ውስጥ ተሰውሮ ባለው ትርጉም ላይ ብርሃን ይፈነጥቃል። በአንድ ርእሰ ጉዳይ ላይ የሚናገሩ የተለያዩ ጥቅሶችን በማነጻጸር፣ ከየጎኑም ያላቸውን ግንኙነት በመመልከት፣ የቅዱሳን መጻሕፍት እውነተኛ ትርጉም ግልጽ ይሆናል።

“ብዙዎች የእግዚአብሔር ቃል ትርጉም ለመረዳት በቅዱሳን መጻሕፍት ላይ የተጻፉ ማብራሪያዎችን ማማከር እንዳለባቸው ያስባሉ፤ እኛም ማብራሪያዎች ሊጠኑ አይገባም የምንልበትን አቋም አንወስድም፤ ነገር ግን በሰዎች ቃላት ብዛት ስር የተሸፈነውን የእግዚአብሔር እውነት ለማግኘት እጅግ ብዙ ማስተዋል ያስፈልጋል። መጽሐፍ ቅዱስን እንደሚያምን የሚናገር አካል ሆኖ ቤተ ክርስቲያን በእግዚአብሔር ቃል ውስጥ የተበተኑትን እንቁዎች ሰብስቦ ወደ አንድ ፍጹም የእውነት ሰንሰለት ለማዋሃድ እንዴት ያነሰ ነገር አድርጋለች! እንደ ብዙዎች የሚመስላቸው እንደሆነ የእውነት እንቁዎች በላይኛው ገጽ ላይ አይገኙም። በክፉ ጎብረት ውስጥ ያለው ዋና አስተሳሰብ ሁልጊዜ እየሠራ ያለው እውነትን ከእይታ ለማራቅ እና የታላላቅ ሰዎችን አስተያየት በግልጽ ፊት ለማቆም ነው። ጠላት ሰዎች ‘መንገዱ ይህ ነው፤ በእርሱ ሂደት’ ሲል የጌታን ድምፅ እንዳይሰሙ ስለማይፈልግ፣ በትምህርታዊ ሂደቶች አማካይነት የሰማይን ብርሃን ለማጨለም የሚችለውን ሁሉ እያደረገ ነው።”

“የእውነት እንቁዎች በመገለጥ ሜዳ ላይ ተበትነው ይገኛሉ፤ ነገር ግን በሰው ልማዶች፣ በሰዎች ንግግሮችና ትእዛዛት ሥር ተቀብረዋል፤ ከሰማይም የሚመጣው ጥበብ በተግባር ችላ ተብሏል፤ ምክንያቱም ሰይጣን የሰዎች ቃላትና ሥራዎች ታላቅ አስፈላጊነት እንዳላቸው ዓለምን እንዲያምን ማድረግ ችሏል። የዓለማት ፈጣሪ የሆነው ጌታ አምላክ በማይመዘን ዋጋ ወንጌልን ለዓለም ሰጥቷል። በዚህ መለኮታዊ መሣሪያ አማካኝነት፣ ወደ ሕይወት ምንጭ ለሚመጡ ሁሉ የሰማይ መጽናኛና የማይጠፋ ማጽናኛ የሆኑ ደስ የሚያሰኙና የሚያድሱ ምንጮች ተከፍተዋል። ገና ሊገኙ የሚገባቸው የእውነት ሥሮች አሉ፤ መንፈሳዊ ነገሮች ግን በመንፈስ ይለያሉ። በክፉ የተጋረዱ አእምሮዎች እውነትን በኢየሱስ እንዳላች ያለውን ዋጋ ማስተዋል አይችሉም።” Review and Herald, December 1, 1891.

በሚለር ሕልም ውስጥ በቆሻሻ ብሩሽ ሰው እንደተወከለው የክርስቶስ ሥራ ሁለት ዓይነት ነው። ስሕተትን ማስወገድና የመጀመሪያውን እውነቶች መመለስ ነው። የስሕተት ማስወገድም ደግሞ ሁለት ዓይነት ነው፤ ምክንያቱም ስሕተቱ በመስኮቱ ሲጠረገ ወደ ውጭ በሚወጣበት ጊዜ፣ ከእነዚያ ስሕተቶች ጋር ተጣብቀው ለመቀጠል የሚመርጡትን ከእርሱ ጋር ይወስዳል። በቆሻሻ ብሩሽ ሰው የሚፈጸመው የመለየት ሥራ በኤርምያስም ተነግሮአል፤ እርሱም ምስክርነቱ ከእህት ዋይት ጋር ይስማማል። እርሷ እንዲህ ሲል በተናገረች ጊዜ፡- “የጌታ ሠራተኞች እነዚህን መዝገቦች ሊገልጡ ይችላሉ፤ ስለዚህም ሺዎች በደስታና በአድናቆት ይመለከቷቸዋል።”

ስለዚህ ጌታ እንዲህ ይላል፡- አንተ ብትመለስ፣ እኔ ዳግመኛ እመልስሃለሁ፤ በፊቴም ትቆማለህ፤ ውድ የሆነውንም ከከንቱው ብትለይ፣ እንደ አፌ ትሆናለህ፤ እነርሱ ወደ አንተ ይመለሱ፣ አንተ ግን ወደ እነርሱ አትመለስ። ኤርምያስ 15፡19።

በኤርምያስ ያለው የክፍሉ አውድ የሚናገረው የነሐሴ 18, 2020 የመጀመሪያውን ቅሬታ የተለማመዱትን ሰዎች ነው። ውድን ከከንቱ የሚለይ ሥራ በ“Dirt Brush Man” ብቻ አይደለም፤ ነገር ግን በኤርምያስ የተመሰሉትን ሰዎች የሚመለከት ሥራ ደግሞ ነው። እነርሱም ወደ ጌታ ይመለሱ ወይስ አይመለሱ የሚለውን ውሳኔ እያደረጉ እንደሆኑ ተገልጿል። ከጌታ ጋር እንዳልነበሩ ግልጽ ነው፤ ምክንያቱም ከእርሱ ጋር

በመጓዝ ኖረው ቢሆን ኖሮ፣ እንዲመለሱ ምክንያት አይኖርላቸውም ነበር። በሚመለሱበትም ጊዜ በጌታ ፊት ሲቆሙ፣ ከዚያም በኋላ የእርሱ አፍ ሆነው ሲሠሩ፣ ውድን ከከንቱ የመለየት ሥራ ፈጽመው ይሆናሉ። የ“Dirt Brush Man” ሥራ የጥበበኞችን ተሳትፎ ይጠይቃል። በሚለር ሕልም ውስጥ ያለው የ“Dirt Brush Man” ሥራ፣ ክርስቶስ አውድማውን በማጥራት ሂደት በሚያነጻበት ጊዜ ደግሞ ተመስሎ ተገልጧል።

“ይህ የማንጻት ሂደት በትክክል መቼ እንደሚጀምር መናገር አልቻልንም፤ ነገር ግን ረጅም ጊዜ አይዘገይም። መመዘኛውን በእጁ የያዘው እርሱ ቤተ መቅደሱን ከሥነ ምግባራዊ ርኩሰቱ ያነጻል። አውድማውንም ፈጽሞ ያጠራዋል።” Testimonies to Ministers, 372, 373.

የመጨረሻው “የማጥራት ሂደት” በ2023 ዓ.ም. ሐምሌ ወር ተጀምሮ፣ እርሱም በሚልክያስ ምዕራፍ ሦስት የተገለጸው የማጥራት ሂደት ነው።

«ሚልክያስ 3፡1-4 ተጠቅሷል።»

“በእግዚአብሔር ሕዝብ መካከል የማጥራትና የመንጻት ሂደት በመካሄድ ላይ ነው። የሠራዊት ጌታም እጁን ለዚህ ሥራ አኑሮታል። ይህ ሂደት ለነፍስ እጅግ የሚፈትን ቢሆንም፣ ርኩሰት እንዲወገድ አስፈላጊ ነው። ወደ ሰማያዊ አባታችን ቀርቦን፣ ለፈቃዱም ተገዝተን፣ ለጌታ በጽድቅ መሥዋዕት እንድናቀርብ፣ ፈተናዎች አስፈላጊ ናቸው። የእግዚአብሔር ነፍስን የማጥራትና የመንጻት ሥራ ባረያዎቹ እጅግ እስኪወረዱና ለራሳቸው ፈጽሞ እስኪሞቱ ድረስ መቀጠል አለበት፤ እንዲሁም ወደ ንቁ አገልግሎት ሲጠሩ፣ ዓይናቸው ለእግዚአብሔር ክብር ብቻ እንዲመለከት።” Review and Herald, April 10, 1894.

የሚለር ሁለተኛ ሕልም የመጀመሪያዎቹ እውነቶች መመለሳቸውን፣ እንዲሁም የተበተነ ሕዝብ በተመሳሳይ ጊዜ መመለሱን ያመለክታል። የናቡከደነጾር ሁለተኛ ሕልም የመንግሥቱን መመለስ ያመለክታል። የሚለር ሕልም እነዚያ እውነቶች “ተበትነው” እንደነበሩ በሚገልጹ ቃላት የመጀመሪያዎቹ እውነቶች መቀበራቸውን ይነጋገራል። “የተበተነ” የሚለው ቃል የ“ሰባቱ ዘመናት” ምልክት ነው። የናቡከደነጾር ሕልም የ“ሰባቱ ዘመናት” “መበተን” ላይ ነው። የናቡከደነጾር በ1798 በፍጻሜው ዘመን ውስጥ ተቀምጦ በዚያ የተለወጠ ሰውን ይወክላል። ሚለር በ1798 “ጥበበኞች” ምልክት ነው።

በሚቀጥለው ጽሑፍ የሚለርን ሕልም እንቀጥላለን።

«ከሌሎች ጋር ልዩነት እንዲኖረን በተጠራን ጊዜ፣ ወይም ሌሎች ከአስተያየታችን የሚለዩ አስተያየታቸውን ሲገልጹ፣ ክርስቲያናዊ መንፈስ ማሳየት ይገባናል፤ እንዲሁም ይህን እውነታ ግልጽ እንደሆነ ማኖር አለብን። በጸጥታና በፍትሃዊነት ልንኖር እንችላለን፤ ምክንያቱም እውነት ምርመራን ትችላለች። እየተጠናኘች በሄደች መጠን ብርሃና ይበልጥ ይፈካል። ጌታ ጭካኔና ጥብቅነት የሚሸትበትን ሁሉ ይጠላል፤ ከእነርሱ ጋር በአስተያየት የሚለዩትንም በንቀትና በስድብ በመጣል፣ ከሚቻለው ሁሉ የከፋ ብርሃን ውስጥ የሚያቆሙአቸውን ተግሣጹ ያድርግባቸዋል። ሰማይ ሁሉ እነዚህን የሚያደርጉትን፣ ሰማይ ፈረሰው ያንን እንደተመለከተ እንዲሁ ይመለከታቸዋል፤ ከቅዱሳን መጻሕፍትና ከእግዚአብሔር ኃይል ሁለቱም የማያውቁ መሆናቸውንም ይፈረድባቸዋል። የእውነት ጠላቶች እውነትን ስህተት ማድረግ አይችሉም። እውነትን ሊረግጡአት ይችላሉ፤ ስለጠላቱትና በፍርስራሽ ስለሸፈኑአትም ድል ተደርጓል ብለው ሊያስቡ ይችላሉ፤ ነገር ግን እግዚአብሔር በምድር ላይ በነበረ ጊዜ ክርስቶስ እንዳደረገው እንዲያደርጉ፣—ፍርስራሹን ጠርገው እውነትንም በእውነት መዋቅር ውስጥ ለሚገባት ስፍራ እንዲመልሱአት፣ ከታማኞቹ አንዳንዶችን ያንቀሳቅሳል።»

“እውነት የውይይት ጉዳይ በሆነባቸው ስብሰባዎች ውስጥ፣ እንደ እውነት ያልተቀበሉትን ሁሉ የሚቃወሙ ሰዎች ይኖራሉ፤ እነርሱም ስሕተትን ብቻ እየተዋጉ ነው ብለው ራሳቸውን ሲያሞካሹ፣ እውነት ምን እንደሆነ ያስተውሉ ዘንድ፣ የተነገረውንም እንዳያሳስቱ ወይም እንዳይተረጉሙት ያልተዘገ ጆሮ ሰጥተው መስማት ያስፈልጋቸዋል። በሁሉም ዘመናት እውነትን የተዋጉ ሰዎች ምሳሌ አላቸው፤

እነርሱም ይህን በማድረጋቸው የእግዚአብሔርን ምክር በራሳቸው ላይ ጥለው ነበር። ታላቅ ብርሃንና ታላላቅ አጋጣሚዎች የነበሯቸው ሆነው እንኳ፣ ገና ፈጽመው በጌታ ወገን ለመቆም ያልቻሉ ሰዎች ላይ የሚያርፈው ታላራነት ከባድ ይሆናል። ፈጽመው በጌታ ወገን ለመቆም ቢደፍሩ፣ ብቻቸውን ለመቆም በተጠሩ ጊዜ እንኳ በቅንነት ውስጥ ይጠበቁ ነበር። እርሱ ያልተበከሉ የጽድቅ መርሆዎችን እየተከራከሩ በንጽሕና በፍትሃዊነት በድፍረት እንዲቆሙ ያስችላቸው ነበር። ፍትሕ በመንገድ ላይ ቢወድቅና ቅንነት መግባት ባትችል እንኳ፣ ትክክል ስለሆነ ብቻ ለትክክል ሲዋጉ ይደግፋቸው ነበር። ንጹሕና ነውር የሌለበት ምን እንደሆነ፣ ከክርስቶስም ሕይወት ጋር የሚስማማው ምን እንደሆነ ያስተውሉ ነበር፤ በመንፈስ፣ በቃል ወይም በተግባርም ከክርስትና እጅግ ንጹሕ ከሆኑት መርሆዎች ፈጽሞ አይርቁም ነበር፤ ምንም እንኳ በድንቁርና ብቻ ሳይሆን በተማሩና በልምድ የበሰሉ ሰዎችም ፊት በመቃወም ቆመው፣ እነዚያም እነርሱን ለማሳገት የተንኮል ክርክር መሣሪያዎችን ቢጠቀሙባቸውም። በዚህ ሁሉ የስሕተት በእውነት ላይ ግጭት መካከል፣ ጠላቶቻቸው ሊከዷቸው ወይም ሊቋቋሟቸው የማይችሉበትን መንገድ እንዲጠብቁ ተጠብቀው ይኖሩ ነበር። ከማንኛውም ሰው ጋር ለመስማማት በመርህ ላይ እምቢ እያሉ፣ ቢሆንም እያንዳንዱን ክርስቲያን ሊለይ የሚገባውን መንፈስ ጠብቀው፣ እንደ ዓለት በመርህ ላይ ይቆሙ ነበር።”

“ክርስቶስን የሚከተል ሰው ቅዱስ ከተራው ይለያል፤ እንዲሁም ክርስቶስ፣ ‘በፍሬዎቻቸው ታውቋቸዋለችሁ’ ብሎ ስለ ተናገረ፣ ስለ ሰው ባሕርይና ሥራ የሚሆነውን እውነተኛ ማስረጃ አጥብቆ ይይዛል። ክርስቲያኑ በልዩ ልዩ ዓይነት ተቃውሞ መካከል ወደ ፊት ይገሰግሳል። ሽንገላ ከሰይጣን ስለሚወለድ ይንቃታል። ክስንም የክፋው መሣሪያ ስለሆነ ይጠላዋል። እነርሱ ቅናትን አያሳድጉም፤ ራስንም ከፍ ከፍ ማድረግ አይፈቅዱለትም፤ ምክንያቱም እነዚህ የእግዚአብሔርና የሰው ጠላት ባሕርያት ናቸውና። እንደ ሰላዮችም አይገኙም፤ ምክንያቱም ሰይጣን ይህን ሥራ በኢየሱስ ላይ ለማድረግ የተናቁትን አይሁድ ተጠቅሞባቸው ነበር። አይሁድም በቃሉ ሊያጠምዱትና በአንድ ቃል አጥፊ እንዲሆን ያደርጉት ዘንድ ስለ ብዙ ነገር እንዲናገር ለማነሣሣት ክርስቶስን እንደ ተከተሉት፣ እነርሱም ወንድሞቻቸውን በጥያቄዎች ጎርፍ አይከተሏቸውም።” Home Missionary, September 1, 1894.